

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 247/07-15

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 4. októbra 2007 predbežne prerokoval sťažnosť Ing. A. K., B., zastúpeného Mgr. P. K., B., vo veci namietaného porušenia jeho základných práv podľa čl. 46 ods. 1, čl. 47 ods. 3 a podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava V v konaní vedenom pod sp. zn. 5 C 73/98 a jeho rozhodnutím z 10. decembra 2002, postupom Krajského súdu v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. 6 Co 282/05 a jeho rozhodnutím z 28. apríla 2006 a postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. 4 Cdo 261/2006 a jeho rozhodnutím z 25. októbra 2006 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Ing. A. K. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 9. februára 2007 doručená sťažnosť Ing. A. K., B. (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného Mgr. P. K., vo veci namietaného porušenia jeho základných práv podľa čl. 46 ods. 1, čl. 47 ods. 3

a podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Bratislava V (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 5 C 73/98 a jeho rozhodnutím z 24. mája 2005 (správne má byť z 10. decembra 2002; pozn.), postupom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 6 Co 282/05 a jeho rozhodnutím z 28. apríla 2006 a postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 4 Cdo 261/2006 a jeho rozhodnutím z 25. októbra 2006.

Zo sťažnosti a jej príloh vyplýva, že okresný súd uznesením č. k. 5 C 2/05-133 z 24. mája 2005 zamietol návrh sťažovateľa na obnovu konania vedeného okresným súdom pod sp. zn. 5 C 73/98.

Na základe sťažovateľom podaného odvolania krajský súd uznesenie okresného súdu z 24. mája 2005 svojím uznesením č. k. 6 Co 282/05-191 z 28. apríla 2006 potvrdil. Sťažovateľ podal proti tomuto uzneseniu dovolanie.

Najvyšší súd rozhodol o dovolaní sťažovateľa svojím uznesením sp. zn. 4 Cdo 261/2006 z 25. októbra 2006 tak, že dovolanie sťažovateľa odmietol z dôvodu jeho neprípustnosti. Uznesenie najvyššieho súdu nadobudlo právoplatnosť 14. decembra 2006 a vzhľadom na túto skutočnosť je podľa sťažovateľa zachovaná zákonná dvojmesačná lehota na podanie sťažnosti ústavnému súdu.

Sťažovateľ vo svojej sťažnosti namietal nesprávnosť postupu a rozhodnutí okresného súdu v pôvodnom konaní vedenom pod sp. zn. 5 C 73/98, ako aj okresného súdu v konaní o povolení obnovy pôvodného konania vedenom pod sp. zn. 5 C 2/05. V pôvodnom konaní vedenom pod sp. zn. 5 C 73/98 sťažovateľ namietal porušenie svojich práv tým, že nebol riadne predvolaný a prítomný na pojednávaní 10. decembra 2002, na ktorom bol vyhlásený rozsudok. Okresný súd v konaní o povolení obnovy konania sp. zn. 5 C 2/05 porušil podľa sťažovateľa jeho práva aj tým, že o jeho návrhu na vydanie predbežného opatrenia rozhodol až po tom ako krajský súd už rozhodol o jeho odvolaní proti rozsudku okresného súdu

o samotnom návrhu na povolenie obnovy konania. Podľa sťažovateľa okresný súd v konaní vedenom pod sp. zn. 5 C 2/05, krajský súd v konaní vedenom pod sp. zn. 6 Co 282/05 (konanie o povolenie obnovy konania) a najvyšší súd v dovolacom konaní vedenom pod sp. zn. 4 Cdo 261/2006 nesprávne posúdili danosť zákonných dôvodov na povolenie sťažovateľom navrhovanej obnovy konania a nevykonali sťažovateľom navrhnuté dôkazy. Sťažovateľ uviedol, že išlo o dôkazy dôležité pre povolenie obnovy konania a spôsobilé privodiť pre neho priaznivejšie rozhodnutie vo veci po povolení obnovy konania. Zároveň sťažovateľ sám nemal možnosť tieto dôkazy predložiť v konaní o povolení obnovy konania z dôvodu, že tvorili predmet daňového tajomstva a príslušný daňový úrad ich mohol poskytnúť len na vyžiadanie súdov.

Sťažovateľ uviedol, že v konaní o povolenie obnovy konania krajský súd v odvolacom konaní vedenom pod sp. zn. 6 Co 282/05 porušil jeho označené práva „*nevytýčením verejného pojednávania*“ a poukázal na to, že „*Najvyšší súd sa v dovolacom konaní týmto postupom Krajského súdu nezaoberal a obmedzil sa len na konštatovanie, že v predmetnom konaní nebola zistená žiadna z väd taxatívne vymedzených v § 237 OSP*“.

Sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd rozhodol o jeho sťažnosti týmto nálezom:

„V konaní vedenom na Okresnom súde Bratislava V spis. zn. 5 C 73/98, v konaní vedenom na Krajskom súde v Bratislave pod spis. zn. 6 Co 282/05-191 a v konaní vedenom na Najvyššom súde Slovenskej republiky pod spis. zn. 4 Cdo 261/2006 bolo porušené právo sťažovateľa na spravodlivé súdne konanie upravené v ustanoveniach čl. 46 ods. 1, čl. 47 ods. 3, čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky ako aj čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

Rozhodnutie Okresného súdu Bratislava V v konaní č. 5 C 73/98 zo dňa 24. 05. 2005, rozhodnutie Krajského súdu v Bratislave v konaní č. 6 Co 282/05-191 zo dňa 28. 04. 2006 a uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 25. 10. 2006 v konaní č. 4 Cdo 261/2006 sa zrušujú a vec sa vracia Najvyššiemu súde v Bratislave na ďalšie konanie.

Sťažovateľ ďalej žiada aby mu ústavný súd v zmysle čl. 127 ods. 3 Ústavy SR priznal finančné zadostučinenie a uložil porušovateľovi jeho práva povinnosť aby sťažovateľovi ... uhradil finančné zadostučinenie vo výške 2 000.000,- Sk.“

Zároveň sťažovateľ ústavný súd požiadal, aby mu samostatným uznesením priznal náhradu trov konania pred ústavným súdom voči najvyššiemu súdu.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na odmietnutie návrhu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na prerokovanie ktorých nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

V čl. 127 ods. 1 ústavy je zakotvený princíp subsidiarity, ktorý znamená, že ústavný súd môže konať o namietanom porušení práv sťažovateľa a vecne sa zaoberať sťažnosťami iba vtedy, ak sa sťažovateľ nemôže domáhať ochrany svojich práv pred všeobecným súdom.

Namietané porušenie niektorého zo základných práv alebo slobôd teda automaticky nezakladá aj právomoc ústavného súdu na konanie o nich. Pokiaľ ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti fyzickej osoby alebo právnickej osoby zistí, že ochrany tohto základného práva alebo slobody, porušenie ktorých namieta, sa sťažovateľ môže domôcť využitím jemu dostupných a aj účinných právnych prostriedkov nápravy, prípadne iným zákonne upraveným spôsobom pred iným súdom alebo pred iným štátnym orgánom, musí takúto sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku svojej právomoci na jej prerokovanie.

V súlade s princípom subsidiarity právomoc ústavného súdu poskytnúť ochranu základným právam a slobodám je daná iba vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhodujú všeobecné súdy. Ústavný súd sa pri zakladaní svojej právomoci riadi zásadou, že všeobecné súdy sú ústavou povolané chrániť nielen zákonnosť, ale aj ústavnosť. Preto je právomoc ústavného súdu subsidiárna a nastupuje až vtedy, ak nie je daná právomoc všeobecných súdov (m. m. IV. ÚS 236/07).

Jednou zo zákonných podmienok prijatia sťažnosti na ďalšie konanie je jej podanie v lehote ustanovenej v § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde. Táto lehota je dvojmesačná a začína plynúť od právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu, pričom pri opatrení alebo inom zásahu sa počíta odo dňa, kedy sa sťažovateľ mohol o opatrení alebo inom zásahu dozvedieť. Nedodržanie tejto lehoty je zákonom ustanoveným dôvodom na odmietnutie sťažnosti ako podanej oneskorene podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde. V prípade podania sťažnosti po uplynutí zákonom stanovenej lehoty neumožňuje zákon o ústavnom súde zmeškanie tejto lehoty odpustiť, pretože to kogentné ustanovenie § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde neumožňuje.

O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti (návrhu) možno hovoriť predovšetkým vtedy, ak namietaným postupom orgánu verejnej moci (v tomto prípade okresného súdu v občianskoprávnom konaní) nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného práva, ktoré označil sťažovateľ, pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi napadnutým postupom tohto orgánu a základným právom, porušenie ktorého sa namietalo, ale aj vtedy,

ak v konaní pred orgánom verejnej moci vznikne procesná situácia alebo procesný stav, ktoré vylučujú, aby tento orgán (všeobecný súd) porušoval uvedené základné právo, pretože uvedená situácia alebo stav takú možnosť reálne nepripúšťajú (IV. ÚS 16/04, II. ÚS 1/05, II. ÚS 20/05, IV. ÚS 55/05, IV. ÚS 288/05).

Sťažovateľ namietal porušenie svojich základných práv postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 5 C 73/98 a zároveň navrhol ústavnému súdu zrušiť jeho rozhodnutie z 24. mája 2005.

Z príloh sťažnosti vyplýva, že konanie vedené okresným súdom pod sp. zn. 5 C 73/98 bolo v čase doručenia sťažnosti ústavnému súdu (9. februára 2007) právoplatne skončené rozsudkom okresného súdu sp. zn. 5 C 73/98 z 10. decembra 2002, ktorý nadobudol právoplatnosť 7. januára 2003. Z uvedeného vyplýva, že v konaní sp. zn. 5 C 73/98 nemohlo dôjsť 24. mája 2005 k vydaniu rozhodnutia, ktorého zrušenia sa sťažovateľ v rámci konania pred ústavným súdom domáha, pretože v čase podania jeho sťažnosti ústavnému súdu už v tomto konaní bolo právoplatné rozhodnuté.

Sťažovateľ v odôvodnení sťažnosti namietal aj porušenie svojich základných práv postupom a uznesením okresného súdu č. k. 5 C 2/05-133 z 24. mája 2005, ktorým bol zamietnutý jeho návrh na povolenie obnovy konania vedeného pod sp. zn. 5 C 73/98, ale v návrhu na rozhodnutie ústavného súdu (petite) sa nedomáha vyslovenia namietaného porušenia v sťažnosti označených základných práv vo vzťahu k tomuto konaniu.

Ústavný súd konštatoval, že sťažnosť sťažovateľa proti okresnému súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 5 C 2/05 nie je premietnutá do petitu sťažnosti, preto súc viazaný petitom (§ 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde) sa ňou ústavný súd nezaoberal. Aj v prípade, ak by toto konanie sťažovateľ v petite uviedol, musel by ústavný súd jeho preskúmanie odmietnuť pre nedostatok právomoci (princíp subsidiarity).

Proti rozsudku okresného súdu z 10. decembra 2002 v konaní vedenom pod sp. zn. 5 C 73/98 bolo prípustné odvolanie ako riadny opravný prostriedok. Sťažovateľ

sa preto ochrany ním označených základných práv mohol domôcť a aj domáhal využitím zákonom prípustného opravného prostriedku pred všeobecným súdom vyššieho stupňa príslušným na rozhodnutie o jeho odvolaní.

Z uvedeného vyplýva, že vzhľadom na existenciu dostupného a účinného právneho prostriedku nápravy porušenia sťažovateľom označených práv v uvedenom konaní okresného súdu je v súlade s princípom subsidiarity vylúčená právomoc ústavného súdu na prerokovanie a rozhodnutie sťažnosti v tejto časti, a preto ju ústavný súd v súlade s § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie. Zároveň ústavný súd konštatuje, že v tejto časti sťažnosti je daný dôvod aj na jej odmietnutie pre oneskorené podanie.

Sťažovateľ namietal porušenie svojich práv aj postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 6 Co 282/05 (o povolení obnovy konania) a jeho uznesením č. k. 6 Co 282/05-191 z 28. apríla 2006, ktorým krajský súd na základe odvolania sťažovateľa potvrdil uznesenie okresného súdu č. k. 5 C 2/05-133 z 24. mája 2005.

Proti uzneseniu krajského súdu z 28. apríla 2006 podal sťažovateľ dovolanie, o ktorom rozhodol najvyšší súd svojím uznesením sp. zn. 4 Cdo 261/2006 z 25. októbra 2006 tak, že dovolanie ako neprípustné odmietol.

V prípadoch, keď je dovolanie neprípustné, nie je možné považovať ho za procesný prostriedok, ktorý zákon na ochranu základných práv a slobôd poskytuje. V takých prípadoch lehota na podanie sťažnosti plynie odo dňa nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia odvolacieho súdu. Rozsudok najvyššieho súdu, ktorým bolo dovolanie vo vzťahu k sťažovateľovi odmietnuté, z dôvodu jeho neprípustnosti treba považovať za rozhodnutie deklaratórnej povahy, ktoré autoritatívne konštatuje neexistenciu práva, v danom prípade práva podať dovolanie proti právoplatnému rozhodnutiu odvolacieho súdu (I. ÚS 31/05).

Z uvedeného vyplýva, že sťažovateľ nesprávne odvíja zachovanie dvojmesačnej lehoty na podanie sťažnosti ústavnému súdu od právoplatnosti uznesenia najvyššieho súdu. Pre posúdenie otázky zachovania lehoty v zmysle § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde je v okolnostiach prípadu rozhodujúce, kedy nadobudlo právoplatnosť uznesenie krajského súdu sp. zn. 6 Co 282/05 z 28. apríla 2006. Keďže uvedené uznesenie nadobudlo právoplatnosť 25. októbra 2006, ústavný súd sťažnosť v tejto časti odmietol ako oneskorene podanú podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Pokiaľ ide o sťažovateľom namietané uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 4 Cdo 261/2006 z 25. októbra 2006, ktorým bolo odmietnuté dovolanie sťažovateľa proti rozsudku krajského súdu ako neprípustné, ústavný súd konštatuje, že v prípade ak sťažovateľ využije dovolanie ako mimoriadny opravný prostriedok, potom posúdenie jeho prípustnosti patrí do právomoci najvyššieho súdu ako súdu dovolacieho. V prípade ak dovolací súd posúdi dovolanie ako neprípustné, potom z ústavného hľadiska môže byť určujúce len preskúmanie jeho rozhodnutia o prípustnosti dovolania.

Sťažovateľ namietal nesprávnosť uznesenia najvyššieho súdu vo vzťahu k jeho záverom o neprípustnosti dovolania, keď uviedol, že najvyšší súd sa v dovolacom konaní nezaoberal nedostatkom konania vedeného krajským súdom spočívajúcim „*nevytýčením verejného pojednávania*“ pri rozhodovaní o jeho odvolaní v konaní sp. zn. 6 Co 282/05 a „*obmedzil sa len na konštatovanie, že v predmetnom konaní nebola zistená žiadna z väd taxatívne vymedzených v § 237 OSP*“.

Podľa § 214 ods. 2 písm. c) Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) na prejednanie odvolania pojednávanie netreba nariaďovať, ak odvolanie smeruje proti uzneseniu.

V súlade s citovaným ustanovením OSP v konaní sp. zn. 6 Co 282/05 pred krajským súdom nenariadením pojednávania na prerokovanie odvolania sťažovateľa smerujúceho proti uzneseniu okresného súdu z 24. mája 2005 nemohlo dôjsť k nedostatku konania spočívajúcemu v odňatí možnosti sťažovateľovi konať pred súdom, a tým k naplneniu

dôvodu prípustnosti dovolania podľa § 237 OSP. Ústavný súd vzhľadom na uvedené nezistil žiadnu možnosť porušenia označených práv sťažovateľa postupom a uznesením najvyššieho súdu.

Sťažovateľ vo svojej sťažnosti voči najvyššiemu súdu namietal aj nesprávnosť jeho uznesenia z dôvodu nesprávnych právnych záverov pri posúdení zákonnosti a ústavnosti dovolaním napadnutého uznesenia krajského súdu. Najvyšší súd však v dôsledku odmietnutia dovolania ako neprípustného meritórne nepreskúmal uznesenie krajského súdu, a preto je vylúčená možnosť porušenia sťažovateľom označených práv namietaným postupom a uznesením najvyššieho súdu.

Ústavný súd preto sťažnosť sťažovateľa v časti smerujúcej proti postupu a uzneseniu najvyššieho súdu odmietol pre zjavnú neopodstatnenosť podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Z uvedených dôvodov ústavný súd rozhodol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde, tak ako je to uvedené vo výroku tohto rozhodnutia.

Pretože sťažnosť bola odmietnutá, ústavný súd o ďalších nárokoch na ochranu ústavnosti uplatnených v sťažnosti nerozhodoval.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 4. októbra 2007